

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil student: Jim Husák

Název práce: Polské a řecké nároky na válečné reparace od Německa po roce 1990. FSV UK, Praha 2020

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jaroslav Kučera, CSc.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Cílem předložené práce je „porovnat“ vývoj a charakter reparačních nároků Polska a Řecka vůči Spolkové republice po roce 1990, a to z hlediska jejich legitimacy „z pohledu objektivního mezinárodního práva“, způsobu, jakým oba státy své požadavky prosazují a konečně hlavních argumentů aktérů novodobé reparační otázky (vlád, včetně spolkové, a odborných komisí). Formuluje hypotézu, že Řecko postupuje při prosazování svých požadavků „mnohem cílevědoměji“ než Polsko a že Řecko získalo na rozdíl od Polska „v rámci západního reparačního systému větší privilegia pro pozdější reparační nároky“ (s. 1). Tím zjevně myslí, že pozice Řecka je z pohledu mezinárodního práva silnější, nicméně kauzalita „mezi vymahatelností reparací podle mezinárodního práva a rozdílnou intenzitou reparačních politik obou států“ je podle něj obtížně doložitelná.

Práce se skládá ze dvou hlavních částí. První, která je označena jako „teoretická“, obsahuje kromě vysvětlení pojmu reparací a některých dalších (řecká půjčka) poněkud překvapivě i historický kontext, tj. poměrně stručně shrnuje pozici a postup obou států v kontextu reparační politiky velmocí protihitlerovské koalice v poválečné době. Druhá, „výzkumná část“, se pak komparativně (autor připravil i přehlednou tabulku) zabývá současným postupem obou států v reparační otázce.

Práce dospívá k závěru, že mezi postupem Řecka a Polska je řada rozdílů: Řecko postupuje „razantněji“ (mj. již dvakrát oficiálně požádalo o zahájení rozhovorů na téma reparací), argumentace obou států se liší a vyhlídky Řecka jsou podle něj z pohledu mezinárodního práva „nadějnější“ (s. 26).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Na práci je nutné ocenit aktuálnost tématu, které autor dovádí prakticky až do současnosti, i samostatný přístup k tématu. Rubovou stranou je jakési intelektuální pohodlí autora, který si práci v řadě ohledů až příliš ulehčil. Zformuloval hypotézu, která se hodně nabízí a na kterou není obtížné najít odpověď, pokus o odpověď např. na otázku, proč je postup obou zemí rozdílný, nepodnikl. Přitom ale prostor pro rozvinutí tématu měl - práce je se svými 26 stranami textu spíše na dolní hranici očekávaného rozsahu. Odpověď na tuto otázku by vzhledem k nepřístupnosti primárních pramenů těžko mohla být definitivní, ale alespoň o kvalifikovanou hypotézu příčin této skutečnosti se autor pokusit mohl; necht' to zkusí při obhajobě. Čtenář také zůstane na rozpacích, v čem vlastně spočívá spolupráce obou zemí v otázce reparací od Německa, kterou autor v souladu se zjištěnými skutečnostmi konstatuje. V koordinaci politického postupu očividně nikoliv, tak tedy v čem? Při tom by bylo zajímavé vědět (či alespoň se pokusit osvětlit), jak obě země postupují např. při stanovení rozsahu válečných škod a při jejich finančním ocenění, jaké položky vstupují do jejich reparačního nároku, jak postupují ve složité otázce přepočtu reparačního nároku na dnešní měnu apod. Je snad právě toto předmětem jednání expertních grémií obou států? A s jakým výsledkem? Do třetice si čtenář určitě položí otázku, jak se k polským a řeckým aktivitám staví další státy, např. Česko. Pokusil se jeden či druhý žadatel o německé reparace získat širší podporu na mezinárodní scéně, např. nějakým způsobem angažovat někdejší velmocí protihitlerovské koalice? Například Česko tak v 90. letech v citlivé otázce legality poválečného odsunu Němců z Československa učinilo, i když neoficiálně.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce je práce zpracována kvalitně. Určité výhrady lze mít k některým konkrétním formulacím, které nepatří právě k nejsrozumitelnějším. Ale s trochou fantazie se to dá přezít.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkový dojem z práce je poněkud smíšený. Jak již bylo řečeno, téma je nosné a aktuální a je očividně zpracováno samostatně. Práce je ale výlučně zaměřena především na diplomatický proces a řadu závažných aspektů tématu opomíjí. Ne zcela povedený je i „historický kontext“. Autor sice hovoří o tom, že „důkladný

popis nastavení systémů reparací po 2. světovém válce“ je jednou z „hlavních přidaných hodnot“ práce, ale popis je nakonec i vzhledem ke svému rozsahu (něco málo přes čtyři strany) velmi schématický a do důkladnosti má daleko.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jak vyplývá ze shora řečeného, nabízí se tři otázky:

- 1) Proč je postup Řecka a Polska rozdílný?
- 2) V čem spočívá spolupráce obou zemí v otázce německých reparací?
- 3) Jakou roli hraje téma německých reparací v současné mezinárodní politice?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Přes vznesené výhrady práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm „C“ (celkově dobrý výkon s řadou výrazných chyb).

17. 1. 2020

Jaroslav Kučera